

№ 22/1956.

LAGUTSKOTTETS betänkande № 22/1956 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om rätt att idka näring. (№ 27/1956)

Förenämnda framställning, varöver landstinget inbegärt lagutskottets utlåtande, har utskottet behandlat och får för landstinget värdsammast framhålla följande:

Alltsedan början av 19 0-talet har landstinget vid lagstiftningen i rubrikerna konsekvent tillämpat formuleringen "Landskapslag i landskapet Åland", där icke landskapslagarna härfört sig uteslutande till Mariehamns stad. Uttryckssättet har därför hävd och infördes i tiden för att understryka landskapslagarnas territoriella tillämpningsområde. Tillräckliga skäl har enligt utskottets uppfattning icke anförts för att i detta enstaka fall frångå praxis i landstinget, ty landskapsstyrelsens avsikt synes icke vara att framdeles undvika vokabulären "i landskapet Åland." Framställningen bär numret 27/1928 och är daterad den 26 september 1956. De samtidigt till landstinget överlämnade lagförslagen N:ris 28/1956 och 29/1956, daterade i oktober, rubriceras "Landskapslag i landskapet Åland", vilket förhållande angiver att avsikten icke är att konsekvent reformera rubriceringen. Härtill finnes enligt utskottets åsikt icke heller någon anledning, varför utskottet ändrat landskapslagens rubrik i enlighet med landstingets tidigare beslut.

Ändringen i § 1 mom. 2 - definitionen av begreppet näring - kan godkännas, vid vilket förhållande 2 mom. i § 7 bebehålles.

Formuleringen av § 4 - det lagrum, på vilket den tidigare antagna landskapslagen fallit - är enligt utskottets uppfattning icke lyckad. Den upprepade hänvisningen till 3 § bör undvikas. Utskottet har föreslagit ändrad ordalydelse, avfattat i närmaste anslutning stadgandena i självstyrelselagens § 4.

§ 8. Utskottet har infört ett tillägg, innebärande att stadgandet skall tillämpas även på stiftelse, som enligt § 3 mom. 2 kan vara berättigad att idka näring.

§ 13. Då majoriteten inom landstinget synes hålla före, att något kommunalt organ bör höras, innan landskapsstyrelsen beviljar i mom 1 avsett tillstånd att försälja livsförnödenheter från fordon eller farkost, har utskottet frångått den uppfattning, åt vilken utskottet gav uttryck i sitt betänkande № 16/1956. Olika åsikter ha framförts därom, huruvida utlåtande skall inbegäras av kommunalstyrelsen eller kommunalfullmäktige, och vägande skäl har framförts såväl för den ena som den

andra uppfattningen. Emellertid har utskottet enats om att förorda kommunalfullmäktige som det organ, vilket bör beredas tillfälle att uttala sig, vilket i praktiken innebär att även kommunalstyrelsen, som skall bereda alla ärenden, får tillfälle att yttra sig. Ehuru näringsfrihetens grundsats bör vara normerande vid behandlingen av nu ifrågavarande ärende och utlåtande, som här avses, sålunda i allmänhet bör röra sig om villkoren för näringens utövande, kan det med hänsyn till de geografiska förhållandena i kommunerna finnas fall, där ansökan bör avstyrkas på grund av att medgivande av näringstillstånd kan få negativa konsekvenser för ortsbefolkningen. Bland villkor, som kan tänkas böra uppställas, borde man överväga även skyldighet för vederbörande att kontinuerligt upprätthålla den handel, som näringstillståndet avser.

§ 15. Den i § 4 intagna allmänna hänvisningen till rikets lagstiftning om utlännings och utländsk sammanslutnings rätt att idka näring berättigar enligt utskottets uppfattning icke till den föreslagna uteslutningen i § 15 mom. 1. Då nämligen § 2 slutar med satsen "dock med beaktande av vad nedan stadgas", kan § 15 mom. 1 efter uteslutningen tolkas så, att rätt till gårdfarihandel kan beviljas även utlänning. Ändringen kan äventyra lagens godkännande, varför utskottet vidhåller den tidigare av landstinget godkända lydelsen.

§ 24. Då taxeringsnämnderna med hänsyn till förskottsskatten kunna hava behov av nu ifrågavarande uppgifter även på andra tider, än förslaget avser, har utskottet infört ett tilläggsstadgande.

Under hänvisning till den uttömmande motivering, som ingår i utskottets betänkande № 16/1956, anser utskottet att landstinget bör godkänna samma hemställningsklam, som godkändes vid vintersessionen.

Utskottet föreslår på grund av vad ovan anförts, att landstinget ville godkänna lagförslaget, dock med följande ändringar:

"L a n d s k a p s l a g
om rätt att idka näring i landskapet Åland.

4 §.

Åt enskild person, bolag, andelslag, förening, annan sammanslutning eller stiftelse, som icke uppfyller i 3 § stadgade förutsättningar, kan landskapsstyrelsen, då skäl därtill äro, efter prövning i varje särskilt fall lämna tillstånd till sådan näringsutövning i landskapet som avses i 4 § 2 mom. självstyrelselagen. Sådant tillstånd kan gälla blott viss näring.

8 §.

Anmälan bör innehålla Göres anmälan av bolag, andelslag, före-

ning eller stiftelse, skall stadgat.

13 §.

Den, som på grund av anmälan vederbörande kommunalfullmäktige beretts tillfälle är stadgat.

15 §.

Tillstånd att på landet från gård till gård för försäljning kringföra för allmän handel lovgivna varor kan beviljas finsk medborgare. Sådant tillstånd sökes hos landskapsstyrelsen med bifogande på sin hemort.

24 §.

Magistraten och länsmännen kommunernas taxeringsnämnder.

På anhållan av taxeringsnämnd böra här avsedda uppgifter lämnas åt nämnden även på andra tider, än ovan sagts."

Dessutom föreslår utskottet lika vördsamt,

att landstinget ville uppdraga åt landskapsstyrelsen att utarbeta och till landstinget inkomma med förslag till sådana tilllägg till förordningen den 2 maj 1895 angående handelsregister samt om firma och prokura samt lagen den 5 april 1930 om stiftelser, att vederbörande registermyndigheter åläggas att vid behandlingen av registreringsanmälningar rörande i landskapet Åland verksamma företag pröva, att näringsidkare, som anmälan avser, äger i självstyrelselagens 4 § stadgad näringsrätt i landskapet, för att i den ordning självstyrelselagens 15 § föreskriver genom regeringens försorg föreläggas Finlands Riksdag.

Mariehamn, den 14 november 1956.

På lagutskottets vägnar:

Jan Erik Eriksson
Jan Erik Eriksson

Axel Kuffschinoff
Axel Kuffschinoff

Närvarande i utskottet: Jan Erik Eriksson, ordförande, Nils Dahlman, August Johansson, Richard Lindroth och Bertel Söderlund.